

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามตัวแปรเพศของนักเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ตอนที่ 3 ทักษะเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ และตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน (ชาย 200 คน หญิง 200 คน) และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เอส ที เอส เอส เอกซ์ (SPSSX) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อหาค่าร้อยละ มีชดิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนโดยทดสอบค่า 'ที' (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เป็นเพศชาย 200 คน

และเพศหญิง 200 คน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่อายุ 18 ปี นับถือศาสนาพุทธ อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ซึ่งในครอบครัวมีผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปอยู่ร่วมด้วย 1 คน ระยะเวลาที่อยู่ร่วมกับผู้สูงอายุส่วนมากอยู่ในช่วง 16 - 20 ปี ฐานะเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มีรายได้เอง รองลงมาต้องพึ่งผู้อื่น นักเรียนชายและนักเรียนหญิงส่วนใหญ่มีโอกาสได้ดูแลผู้สูงอายุเป็นประจำ

2. ความรู้และการ เปรียบ เทียบความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง โดยส่วนรวม และเมื่อแยกเป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงพบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุในระดับปานกลาง รองลงมา มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ

2.2 เมื่อ เปรียบเทียบความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุโดยส่วนรวม ระหว่าง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณารายชื่อนักเรียนชายและนักเรียน หญิงมีความรู้ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อ คำถามที่แตกต่างกันมีจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

2.2.1 เมื่อสมาชิกในครอบครัวต้องการไปเที่ยวพักผ่อนใน เวลาว่าง ควรปฏิบัติอย่างไรกับผู้สูงอายุ

2.2.2 ความเสื่อมของประสาทสัมผัสและระบบย่อยอาหาร ทำให้ผู้สูงอายุ ประสบปัญหาในข้อใด

2.2.3 เมื่อเกิดปัญหาร้ายแรงขึ้นในครอบครัวสมาชิกควรปฏิบัติกับผู้สูงอายุ อย่างไร

2.2.4 ในปี พ.ศ.2525 องค์การอนามัยโลกได้กำหนดคำขวัญไว้ว่า อย่างไร

2.2.5 อาการในข้อใดที่แสดงถึงการ เปลี่ยนแปลงในระยะแรกของผู้สูง อายุชาย

3. ทัศนคติและการ เปรียบ เทียบทัศนคติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนัก เรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 6

3.1 นัก เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนคติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ โดยส่วนรวม ในเกณฑ์ดี สำหรับรายชื่อที่นักเรียนมีทัศนคติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุในเกณฑ์ดีมาก ซึ่งเป็นทัศนคติทาง บวก จำนวน 4 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้

- 3.1.1 ถ้าผู้สูงอายุ เจ็บป่วยลูกหลานควรนำไปรับการรักษาทันที
- 3.1.2 คนรุ่นเยาว์ควรลูกให้ผู้สูงอายุนั้นมรดกประจำทาง
- 3.1.3 การปรนนิบัติหรือได้ดูแลผู้สูงอายุมยาม เจ็บไข้ เป็นการแสดงความ

กตัญญูแก่ เวทีที่ดีมาก

- 3.1.4 ถ้ามีคนพูดคุยด้วยจะช่วยทำให้ผู้สูงอายุหาย เหวง

3.2 เมื่อ เปรียบ เทียบทัศนคติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ โดยส่วนรวมระหว่างนักเรียน ชายกับนักเรียนหญิงพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมี ทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่านักเรียนชาย สำหรับรายชื่อที่แตกต่างกัน มีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ทัศนคติทางบวก

- 3.2.1 การปรนนิบัติหรือได้ดูแลผู้สูงอายุมยาม เจ็บไข้ เป็นการแสดงความ

กตัญญูแก่ เวทีที่ดีมาก

- 3.2.2 ลักษณะการแต่งกายของ เด็กวัยรุ่นอาจทำให้ไม่เป็นที่พอใจแก่ผู้สูงอายุได้
- 3.2.3 ผู้สูงอายุควรวางแผน เพื่อ เตรียมช่วยตัวเองให้มากที่สุดแทนที่จะ

หวังพึ่งลูกหลาน

ทัศนคติทางลบ

- 3.2.4 ผู้สูงอายุนิ่งมีทรัพย์สินมากยิ่ง เป็นที่ เคารพนับถือของลูกหลาน

4. การปฏิบัติและการ เปรียบ เทียบการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนัก เรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.1 นัก เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุโดยส่วนรวม ในเกณฑ์ดี สำหรับรายชื่อที่นักเรียนมีการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุในเกณฑ์ดีมาก มีจำนวน 2 ข้อ

ได้แก่ "กล่าวขอบคุณเมื่อผู้สูงอายุให้ความเมตตาช่วยเหลือ" ซึ่งเป็นทัศนคติทางบวก และ "กล่าวว่าจะเยาะเย้ยให้ผู้สูงอายุได้อาย" ซึ่งเป็นทัศนคติทางลบ

4.2 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุโดยส่วนรวมระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงพบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่านักเรียนชาย สำหรับรายชื่อที่แยกต่างกันอย่างมีจำนวน 19 ข้อ ดังนี้

ทัศนคติทางบวก

- 4.2.1 กล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้สูงอายุให้ความ เมตตาช่วยเหลือ
- 4.2.2 จุกให้ผู้สูงอายุนั่ง
- 4.2.3 ให้ความ เคารพนับถือผู้สูงอายุโดยทั่วไป
- 4.2.4 แสดงอาการยิ้มแย้มแจ่มใสกับผู้สูงอายุ
- 4.2.5 แสดงความชื่นชมต่อความสำเร็จในอดีตของผู้สูงอายุด้วยความจริงใจ
- 4.2.6 ทักทายผู้สูงอายุก่อน
- 4.2.7 แสดงความเคารพต่อผู้สูงอายุในวันสำคัญตามประเพณีนิยม
- 4.2.8 กล่าวคำขอโทษผู้สูงอายุ เมื่อล่วง เกิน
- 4.2.9 ถามผู้สูงอายุด้วยความห่วงใย เมื่อท่านทำงาน เหนื่อย
- 4.2.10 เลือกอาหารที่ย่อยง่ายให้ผู้สูงอายุได้บริโภค
- 4.2.11 คอยเอาใจใส่และปรนนิบัติผู้สูงอายุ
- 4.2.12 คอยรับใช้ผู้สูงอายุ
- 4.2.13 ใ้ถามทุกข์สุขและสุขภาพผู้สูงอายุ
- 4.2.14 ช่วยทำให้ผู้สูงอายุ เกิดความ เพลิดเพลิน
- 4.2.15 ปฏิบัติตามความประสงค์ของผู้สูงอายุ
- 4.2.16 ชื่นชอบที่ถูกใจฝากผู้สูงอายุในบางโอกาส
- 4.2.17 เล่า เรื่องที่น่าสนใจให้ผู้สูงอายุฟัง
- 4.2.18 สังเกตอาการหลงลืมของผู้สูงอายุ

ทัศนคติทางลบ

- 4.2.19 แสดงอาการก้าวร้าวต่อผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องความรู้ ทศนคติและการปฏิบัติ เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัย อภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ

1.1 ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 68.50) และมีความรู้ในระดับต่ำ (ร้อยละ 22.50) แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 91 ยังมีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุไม่ใคร่ดีนัก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาในหลักสูตรวิชาสุขศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีน้อยและแคบเกินไป กล่าวคือ ในเรื่องเกี่ยวกับผู้สูงอายุนั้น เนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับเรื่องสุขภาพจิตของผู้สูงอายุเป็นส่วนมาก ประกอบกับในปัจจุบันวิชากลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพสาขาวิชาสาธารณสุขยังมิได้เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งแหล่งความรู้ทางด้านสุขภาพผู้สูงอายุยังมีน้อย ทำให้นักเรียนไม่สามารถค้นหาความรู้เพิ่มเติมได้มากนัก นอกจากนี้ สภาพสังคมปัจจุบันยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุไม่มากเท่าที่ควร และในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสื่อมวลชนก็แพร่กระจายข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุไม่มากนัก จึงทำให้นักเรียนขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องสุขภาพผู้สูงอายุดังกล่าว

1.2 เมื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุก่อนระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อการปฏิบัติคนต่อผู้สูงอายุ เมื่อครอบครัวต้องการไปพักผ่อน ข้อคำขวัญขององค์การอนามัยโลกปี พ.ศ.2525 และข้ออาการที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในระยะแรกของผู้สูงอายุชาย โดยนักเรียนหญิงมีความรู้มากกว่านักเรียนชายทุกข้อ สำหรับในข้อการปฏิบัติคนต่อผู้สูงอายุเมื่อครอบครัวต้องการไปพักผ่อนนั้น เนื่องจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไทย เด็กหญิงมักใกล้ชิดกับแม่มากกว่าเด็กชายจึงได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความกิริยามรรยาทเรียบร้อย ให้อุปการะช่วยเหลือแม่ทำงานบ้านและดูแลพ่อแม่ เมื่อเข้าสู่วัยชราและยามเจ็บป่วย (นันทนีย์ ไชยสุต 2524: 91) นอกจากนี้ความรู้ข้อคำขวัญขององค์การอนามัยโลกปี 2525 และการเปลี่ยนแปลงในระยะแรกของผู้สูงอายุชาย นักเรียนหญิงมีความรู้มากกว่านักเรียนชาย เช่นเดียวกัน

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเวท (Wade 1970: 485-491 อ้างถึงใน เจลา เพียรชอม 2529: 50) ที่พบว่า ความรู้ทางสุขภาพขึ้นอยู่กับอายุและเพศ เพศหญิงมีความรู้ทางสุขภาพสูงกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงส่งผลให้นักเรียนหญิง เกิดประสบการณ์อันเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนชาย

ส่วนในเรื่องที่นักเรียนชายมีความรู้มากกว่านักเรียนหญิง คือ ข้อที่เป็นเรื่องของ การปฏิบัติตนต่อผู้สูงอายุเมื่อครอบครัวประสบปัญหาร้ายแรง อาจเป็นเพราะนักเรียนชายมีความรู้ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและรู้ว่าควรปฏิบัติอย่างไรได้ดีกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมลวิภา ทรงวุฒิลิน ที่กล่าวว่า "เด็กชายมีความสามารถและความกล้ามากกว่าเด็กหญิง" (มลวิภา ทรงวุฒิลิน 2528: 233)

2. ทศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ

2.1 ในด้านทศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนโดยส่วนรวมมีทศนคติอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะของครอบครัวไทยเป็นแบบครอบครัวขยาย (Extended Family) (พีระสิทธิ์ คำนวนศิริม และคณะ 2523: 47) ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีลูกหลานหรือญาติพี่น้องอยู่รวมกัน เด็กจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนที่มีความกตัญญูกตเวทิตะและเคารพต่อผู้สูงอายุ โดยเฉพาะญาติผู้ใหญ่ เช่น บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย (ดวงทิพย์ เรื่องสุริยะพงศ์ 2521: 48) นอกจากนี้เด็ก ๆ ในครอบครัวยังได้รับความรักและความเอ็นดูจากผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก เนื่องจากครอบครัวไทยส่วนใหญ่มักจะให้ผู้สูงอายุเป็นผู้เลี้ยงดูลูกหลานจึงก่อให้เกิดความรัก ความผูกพันทางจิตใจ ระหว่างผู้สูงอายุกับบุตรหลานมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิศา ชูโต (2527) ที่พบว่า บทบาทของผู้สูงอายุที่อยู่ร่วมในครอบครัว คือ เป็นผู้ให้คำปรึกษา และช่วยดูแลลูกหลาน ความสัมพันธ์ระหว่างคนชรา กับลูกหลานจึงอยู่ในเกณฑ์ดีและลูกหลานเอาใจใส่มาก อีกประการหนึ่งเมื่อพิจารณาพื้นฐานความเป็นอยู่ของนักเรียนที่พบว่า นักเรียนส่วนมากอาศัยอยู่กับบิดามารดาซึ่งมีผู้สูงอายุอยู่ร่วมด้วย ในลักษณะเช่นนี้ ปู่ ย่า ตา ยาย มักมีส่วนรับรู้และดูแลกิจการในครอบครัวอยู่มาก บางครั้งสามารถให้คำแนะนำที่ดีแก่ บิดา มารดา หรือช่วยไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับบิดา มารดา และบุตร ได้ประกอบกับความสัมพันธ์ระหว่างหลานกับ ปู่ ย่า หรือ ตา ยาย มักมีความสนิทสนมเป็นกันเองและสร้างความอบอุ่นแก่สมาชิกได้มาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนมีทศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในเกณฑ์ดี

นอกจากนี้จากผลการวิจัยพบอีกว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงมีทัศนคติที่ดีมากในเรื่องของการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อความมีน้ำใจต่อผู้สูงอายุ และการปรนนิบัติดูแลผู้สูงอายุ ยามปกติและยามเจ็บป่วย จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับลักษณะชนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคมไทยที่ให้การยกย่อง เคารพนับถือและปฏิบัติต่อผู้สูงอายุเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับคำขวัญวันอนามัยโลก ปี พ.ศ.2525 ที่กล่าวไว้ว่า "ให้ความรัก พิทักษ์อนามัย ผู้สูงวัยอายุยืน"

2.2 เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา สุวรรณทัต (2517: 67) ที่พบว่าเด็กนักเรียนวัยรุ่นหญิงมีเจตคติต่อครูดีกว่านักเรียนวัยรุ่นชาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายหยุด ทองแค้น (2517: 96) ที่พบว่านักเรียนหญิงได้คะแนนเจตคติดีกว่านักเรียนชายในเรื่องธรรมชาติของผู้สูงอายุ และการปฏิบัติของผู้เยาว์ต่อผู้สูงอายุ ที่นักเรียนหญิงมีทัศนคติในลักษณะเช่นนี้ อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย ดังที่ รูธ เบเนดิก (Ruth Benedict 1952: 44 อ้างถึงใน สุนันต์ จิตพิทักษ์ 2520: 6) ศึกษาไว้ว่า เด็กหญิงไทยได้รับการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดกวดขันในการทำกิจกรรมทุก ๆ อย่าง และถูกกำหนดให้รับผิดชอบตั้งแต่อายุน้อย ส่วนเด็กชายมีอิสระมากกว่า โอกาสของเด็กชายที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดความรู้สึกไปตามกลุ่มหรือสิ่งแวดล้อมจึงมีมากกว่า หรือเป็นเพราะนักเรียนหญิงไทยมีลักษณะ "หัวเก่า" (Conservative) ที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมและวัฒนธรรมสมัยใหม่ อีกประการหนึ่งนักเรียนหญิงมักได้รับการอบรมเลี้ยงดูโดยอาจอยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุมากกว่านักเรียนชาย และได้รับการปลูกฝัง ให้แสดงความกตัญญูต่อผู้สูงอายุโดยการแสดงความเอาใจใส่และพยายามประพฤติดุปฏิบัติคนในสิ่งที่ผู้สูงอายุพอใจโดยไม่ใคร่คำนึงถึงทรัพย์สินสมบัติ

3. การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ

3.1 การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุเป็นเวลานานถึง 16 - 20 ปี ประกอบกับในวัยสูงอายุเป็นวัยที่สภาพร่างกายอ่อนแอลง และจำเป็นต้องมีผู้ช่วยเหลือดูแล ลูกหลานจึงมีโอกาสดูแลปรนนิบัติทั้งในเรื่องกิจวัตรประจำวัน การกินอยู่หลับนอน การพักผ่อน ตลอดจนดูแลสุขภาพด้านต่าง ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ผู้สูงอายุบางท่านเมื่อเกษียณแล้ว มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น ประกอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โคฟที่จะช่วยเหลือและรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุเป็นพิเศษ จึงทำให้นักเรียนมีโอกาสนักปฏิบัติดูแลสุขภาพผู้สูงอายุได้มาก

3.2 เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุนระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิงพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่านักเรียนชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่านักเรียนชายในทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาไทยกับการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเคารพนับถือความกตัญญูคนเฒ่า คนแก่ การปฏิบัติตนต่อผู้สูงอายุ นักเรียนหญิงมีโอกาสได้ใกล้ชิดปรนนิบัติมากกว่านักเรียนชาย (Chantha Suvannathat 1979: 480 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชิววัลลี 2524: 13) พบว่า ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดาไทยทุกระดับมักจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวทางกายและวาจา ความกตัญญู ความจงรักภักดี ความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการสอนให้รู้คุณค่าของบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย และญาติที่มีอายุมาก เด็ก ๆ โดยเฉพาะเด็กหญิงจึงรับรู้เรื่องเหล่านี้โดยค่อย ๆ ซึมซาบทีละน้อย จนทำให้เด็กหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่าเด็กชาย ความผลของการวิจัยครั้งนี้ที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น นอกจากนี้ค่านิยมทางด้านประเพณีไทย เด็กหญิงมักจะได้รับ การอบรมเลี้ยงดูให้อยู่กับเหยาเฝ้ากับเรือน ส่วนเด็กชายมักจะให้ออกไปทำหน้าที่ข้างนอกบ้าน จึงทำให้เด็กหญิงมีโอกาสได้ปฏิบัติภารกิจในบ้านมากกว่า ด้วยเหตุนี้เด็กหญิงจึงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุดีกว่านักเรียนชาย

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใครเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ

1.1 ในการสอนวิชาสุขศึกษา เกี่ยวกับเรื่องของผู้สูงอายุควรเน้นความสำคัญถึงเรื่องการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ ปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุและข้อควรปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ ซึ่งจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีความรู้เพิ่มมากขึ้นอันจะเอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างอบอุ่นของผู้สูงอายุ ในอันที่จะมีลูกหลานคอยดูแลหรือคอยดูแลลูกหลานต่อไป

1.2 โรงเรียนและครูสุขศึกษาควรจัดทำกิจกรรม เสริมความรู้เกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ เช่น จัดพานักเรียนไปเยี่ยมและเลี้ยงอาหารแก่ผู้สูงอายุตามสถานสงเคราะห์หรือบ้านพักคนชรา จัดให้มีการแข่งขัน เขียนบทความและคำขวัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุในวันผู้สูงอายุ จัดเชิญผู้สูงอายุที่มีความสามารถและมีประสบการณ์ดี ค้น เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ในด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามให้แก่เด็กรวมทั้งอาจจัดเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลและปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

1.3 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำหนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับเรื่องการดูแลผู้สูงอายุทางด้านสุขภาพและด้านอื่น ๆ ให้นักเรียนมีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากขึ้น

2. ด้านทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีทัศนคติอยู่ในเกณฑ์ที่ดีควรมีการสร้างเสริมพัฒนาและคงรักษาให้ทัศนคติเกี่ยวกับผู้สูงอายุของนักเรียนดำรงอยู่หรือดียิ่งขึ้น เพราะทัศนคติจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ดังนั้นในด้านการเรียนการสอนครูจึงควรตระหนักถึงการปลูกฝังทัศนคติเกี่ยวกับผู้สูงอายุแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และให้ยอมรับในความรับผิดชอบที่มีต่อผู้สูงอายุ โดยการให้บทเรียนเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมให้เห็นคุณค่าของความรู้และประสบการณ์ของผู้สูงอายุที่สามารถถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

3. ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ครูควร เน้นให้นักเรียนชายมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุมากขึ้น โดยจัดให้นักเรียนชายมีบทบาทต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุดังกล่าวมาแล้วข้างต้นให้มากขึ้น จัดหาโอกาสให้นักเรียนชายมีการฝึกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุได้มากขึ้น เช่น การจัดเลี้ยงอาหารหรือการดูแลผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ขณะเดียวกันนักเรียนหญิงก็ควร เน้นให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ทางโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยที่สูงอายุอย่างถูกต้อง เป็นครั้งคราว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้การวิจัยเรื่องความรู้ ทศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาให้กว้างขวางขึ้น จึงควรทำการศึกษาวิจัย เรื่องนี้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในโรงเรียนส่วนภูมิภาคด้วย เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ได้อมา เปรียบ เทียบกันและใช้ให้ เป็นประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอนให้เหมาะสม

2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ โดยศึกษาตัวแปรต่าง ๆ เช่น ระดับการศึกษา ระดับเศรษฐกิจ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณี ในกลุ่มประชากรอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องราวของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น

3. ควรจะได้มีการศึกษาโดยวิธีอื่น ๆ ประกอบ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลมากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย